

**Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag
till revidering av straffbestämmelserna om kränkning av in-
tegritet och frid samt om ärekränkning**

Till 1999 års riksdag har överlämnats re-
geringens proposition nr 184/1999 rd med
förslag till revidering av straffbestämmelser-
na om kränkning av integritet och frid samt

om ärekränkning. Nu församlade riksdag,
som i ärendet mottagit lagutskottets be-
tänkande nr 6/2000 rd, har antagit följande
lagar:

Lag

om ändring av strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 27 kap. och 42 kap. 1 §,
dessa lagrum sådana de lyder, 27 kap. jämte ändringar och 42 kap. 1 § i lag 343/1939, och
ändras 24 kap. och 38 kap. 3 §,
dessa lagrum sådana de lyder, 24 kap. jämte ändringar och 38 kap. 3 § i lag 578/1995,
som följer:

24 kap.

2 §

Om kränkning av integritet och frid samt om ärekränkning

Grovt hemfridsbrott

1 §

Hemfridsbrott

Den som obehörigen

1) tränger sig in eller i smyg eller genom
att vilseleda någon inträder på en hemfrids-
skyddad plats eller gömmer sig eller stannar
kvar på en sådan plats, eller

2) stör någons hemfrid genom att föra
oväsen, kasta föremål, ringa telefonsamtal
eller på något annat motsvarande sätt,
skall för *hemfridsbrott* dömas till böter
eller fängelse i högst sex månader.

Om vid hemfridsbrott

1) gärningsmannen eller en delaktig i syfte
att begå gärningen förser sig med ett vapen
eller något annat redskap som lämpar sig för
våld på person, eller om gärningsmannen
eller en delaktig uppenbart har för avsikt att
begå våld på person eller skada egendom,
eller

2) brottsoffret på grund av att hotelser
framställs eller egendom skadas i samband
med brottet eller på grund av gärningsmän-
nens eller de delaktigas antal har grundad
anledning att frukta för sin personliga säker-
het,

och hemfridsbrottet även bedömt som en

helhet är grovt, skall gärningsmannen för *grovt hemfridsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

3 §

Brott mot offentlig frid

Den som obehörigen

1) tränger sig in eller i smyg eller genom att vilseleda någon inträder i ett ämbetsverk, en affärslokal, ett kontor, en produktionsinrättning, en möteslokal eller någon annan motsvarande lokal eller byggnad eller på en sådan byggnads omgärdade gårdsområde, eller på ett kasernområde eller ett annat område som är i försvarsmaktens användning, där det enligt beslut av behörig myndighet är förbjudet att röra sig, eller

2) gömmer sig eller stannar kvar på en plats som avses i 1 punkten, skall för *brott mot offentlig frid* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Som brott mot offentlig frid anses dock inte en gärning som föranlett endast liten olägenhet.

4 §

Grovt brott mot offentlig frid

Om vid brott mot offentlig frid

1) gärningsmannen eller en delaktig i syfte att begå gärningen förser sig med ett vapen eller något annat redskap som lämpar sig för våld på person, eller om gärningsmannen eller en delaktig uppenbart har för avsikt att begå våld på person eller skada egendom, eller

2) brottet riktar sig mot en byggnad eller en lokal som används av riksdagen, republikens president eller statsrådet eller av en delegation eller beskickning för en främmande stat eller för en organisation som bildats av regeringar sinsemellan,

och brottet mot offentlig frid även bedömt som en helhet är grovt, skall gärningsmannen för *grovt brott mot offentlig frid* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

5 §

Olovlig avlyssning

Den som obehörigen med en teknisk anordning

1) avlyssnar eller upptar samtal, prat eller annat av privatlivet på en hemfridsskyddad plats framkallat eller uppkommet ljud som inte är avsett för hans eller hennes känedom, eller

2) på någon annan än en hemfridsskyddad plats i smyg avlyssnar eller upptar prat, som inte är avsett för hans eller hennes och inte heller för någon annan utomstående känedom, under sådana omständigheter att den som pratar inte har skäl att anta att någon utomstående hör pratet,

skall för *olovlig avlyssning* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Försök är straffbart.

6 §

Olovlig observation

Den som obehörigen med en teknisk anordning

1) iakttar eller avbildar en person som vistas på en hemfridsskyddad plats eller på en toalett, i ett omklädningsrum eller på någon annan motsvarande plats, eller

2) på ett integritetskränkande sätt iakttar eller avbildar en person som vistas i en sådan byggnad eller lokal eller på ett sådant omgärdat gårdsområde som avses i 3 § och dit allmänheten inte äger tillträde,

skall för *olovlig observation* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Försök är straffbart.

7 §

Förberedelse till olovlig avlyssning eller förberedelse till olovlig observation

Den som placerar ut en i 5 eller 6 § avsedd anordning för att användas vid olovlig avlyssning eller olovlig observation, skall för *förberedelse till olovlig avlyssning* eller *förberedelse till olovlig observation* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

8 §

Spridande av information som kränker privatlivet

Den som obehörigen

1) genom ett massmedium eller

2) genom att på något annat sätt göra tillgängligt för ett stort antal människor

framför en uppgift, antydan eller bild som gäller någons privatliv så att gärningen är ägnad att orsaka skada eller lidande för den kränkte eller utsätta honom eller henne för missaktning, skall för *spridande av information som kränker privatlivet* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Som spridande av information som kränker privatlivet anses inte framförande av en uppgift, antydan eller bild som gäller en sådan persons privatliv som verkar inom politiken, näringslivet, i en offentlig tjänst eller i ett offentligt uppdrag eller i något annat med dessa jämförbart uppdrag, om uppgiften, antydan eller bilden kan påverka bedömningen av personens förfarande i nämnda uppdrag och framförandet behövs för behandlingen av någon samhälleligt betydelsefull sak.

9 §

Ärekränkning

Den som

1) framför en osann uppgift eller antydan om någon så att gärningen är ägnad att orsaka skada eller lidande för den kränkte eller utsätta honom eller henne för missaktning, eller

2) på något annat än i 1 punkten avsett sätt förnedrar någon,

skall för *ärekränkning* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Som ärekränkning enligt 1 mom. 2 punkten anses inte kritik som riktar sig mot någons förfarande inom politiken, näringslivet, i en offentlig tjänst eller ett offentligt uppdrag eller inom vetenskap, konst eller med dessa jämförbar offentlig verksamhet och som inte tydligt överskrider det som kan anses som godtagbart.

För ärekränkning döms också den som framför en osann uppgift eller antydan om en avlidne person så att gärningen är ägnad att orsaka lidande för en person som den avlidne stod särskilt nära.

10 §

Grov ärekränkning

Om den i 9 § 1 mom. avsedda ärekränkningen

1) sker genom ett massmedium eller ge-

nom att uppgiften eller antydan på något annat sätt görs tillgänglig för ett stort antal människor, eller

2) orsakar stort eller långvarigt lidande eller särskilt stor eller kännbar skada,

och ärekränkningen även bedömd som en helhet är grov, skall gärningsmannen för *grov ärekränkning* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

11 §

Definition

Hemfridsskyddade platser är bostäder, fritidsbostäder och övriga utrymmen som är avsedda för boende, såsom hotellrum, tält, husvagnar och fartyg som kan bebos, trappuppgångar i bostadshus samt gårdar som utgör de boendes privata område och de byggnader som är fast förbundna med sådana gårdar.

12 §

Åtalsrätt

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för hemfridsbrott, grovt hemfridsbrott, brott mot offentlig frid, olovlig avlyssning, olovlig observation eller förberedelse till olovlig avlyssning eller förberedelse till olovlig observation, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för spridande av information som kränker privatlivet, ärekränkning eller grov ärekränkning, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal. Riksåklagaren kan dock förordna att åtal skall väckas, om brottet har begåtts genom ett massmedium och ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Ett brott som avses i 9 § 3 mom. kan anmälas till åtal av den avlidnes efterlevande make, syskon, släkting i rakt nedstigande eller uppstigande led eller den som levt i gemensamt hushåll med den avlidne eller av någon annan person som den avlidne stod särskilt nära.

38 kap.

**Om informations- och
kommunikationsbrott**

3 §

Kränkning av kommunikationshemlighet

Den som obehörigen

1) öppnar ett brev eller ett annat tillslutet meddelande som är adresserat till någon annan eller genom att bryta ett säkerhetsarrangemang skaffar uppgifter om ett meddelande som har upptagits elektroniskt eller med nå-

gon annan sådan teknisk metod och som är skyddat mot utomstående, eller

2) skaffar uppgifter om innehållet i samtal, telegram, text-, bild-, eller dataöverföring eller något annat motsvarande telemeddelande som förmedlas genom telenät eller om avsändande eller mottagande av ett sådant meddelande,

skall för *kränkning av kommunikationshemlighet* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Försök är straffbart.

Denna lag träder i kraft den

Lag

om ändring av 18 § lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 22 april 1999 om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999) 18 § 1 mom. som följer:

18 §

Utlämnande av identifieringsuppgifter till myndigheterna

Polisen har rätt att utan hinder av tystnadsplikten enligt 7 §

1) med samtycke av målsäganden och den som innehar anslutningen få sådana identifieringsuppgifter om uppkopplingen till teleanslutningen som behövs för utredning av brott som avses i 16 kap. 9 a §, 17 kap. 13 § 2 punkten eller 24 kap. 1 § 2 punkten strafflagen (39/1889), samt

2) med abonnentens samtycke få identifieringsuppgifter om meddelanden som sänts från en mobilteleapparat, om detta är nödvändigt för att utreda brott som har lett till att mobilteleapparaten eller dess anslutning orättmätigt har kommit i någon annans besittning.

Denna lag träder i kraft den

Helsingfors den 17 maj 2000
